

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

EVIPNet

Mreža SZO za spodbujanje z dokazi podprto odločanje v zdravstvu

Mircha Poldrugovac

Vključevanje in financiranje inovacij v zdravstvu
na osnovi z dokazi podprtega odločanja
Ljubljana, 11. oktober 2016

Primer poskusa z dokazi podprtega odločanja

28. januarja 2011

Nujna seja Odbora za zdravstvo

Tema:

»Utemeljenost nameravane ukinitve porodnišnic v okviru racionalizacije mreže porodnišnic v Sloveniji« oziroma,
razprava o **»Predlogu strategije razvoja in celostne ureditve ginekološko porodniške službe v RS«**

Primer poskusa z dokazi podprtega odločanja

„Minister je imenoval delovno skupino, ki jo je sestavljalo **17 strokovnjakov s področja ginekologije, porodništva in reproduktivne medicine** ... potem smo predali elaborat v obravnavo na razširjen strokovni kolegij za ginekologijo in perinatologijo ...“

„Tisti del stroke, ki ga je v resnici postavil minister, pri obravnavi teh vprašanj zelo grdo padel na izpitu, ko se je izrazil, češ, da 20.000 žalostnih mamic ni stroka in da tudi 100.000 to še vedno ni stroka ...“

Strokovnjak A

Poslanec B

Primer poskusa z dokazi podprtega odločanja

„Jaz delujem že več kot 30 let v SB Trbovlje na ginekološko porodnem oddelku ... sem sicer Ljubljančan pa se borim za Zasavce ...“

„Zastopam najprej Slovenke in Slovence, njihove interese v okviru njihovega okolja v katerem živijo. Za Evropo oprostite se mi pa fučka, z vsemi vašimi primerjavami ... Žal mi je, da so nekateri predstavniki stroke, ki jih spoštujem iskreno, omalovaževali svoje kolega strokovnjake, češ, tisti, ki ste v majhnih bolnišnicah niste nič vredni, samo mi smo vredni tam, kjer smo veliki ...“

Strokovnjak C

Poslanec D

Primer poskusa z dokazi podprtega odločanja

„Mi razlagamo anekdote, pa vam bom jaz anekdoto v obratni smeri povedal ...“

Strokovnjak E

„V vseh gradivih ni dokazal, da je strokovnost podeželskih porodnišnicah tako nizka, da bi jih bilo potrebno ukinjati. Nobenih dokazov ...“

Poslanec F

„Vse skupaj se je zgodilo v pičle pol ure odkar sem začutila, da nekaj z menoj ni dobro in dokler sem prišla do porodnišnice. Skratka menim, da je dostopnost tisti kriterij, ki bi ga bilo potrebno upoštevati ...“

Pacientka, predstavnica civilne iniciative

Primer poskusa z dokazi podprtega odločanja

„Ko govorite o stroki menim, da bi bilo pri takšnih vprašanjih potrebno upoštevati najmanj tri vidike ... in sicer, prvič strokovni vidik, čisti strokovni vidik ginekološko porodne stroke, drugič vidik dostopnosti in tretjič ekonomski vidik ...“

Poslanec F

„Sem globoko presenečen, da se tukaj na javnem mestu moramo kot stroka samo dokazovati pred politiko. Se pravi mi, neki organi strokovnega področja ginekologije, porodništva nismo bili pravilno izbrani ali nismo morda pravi, ker nismo z levega ali desnega brega Drave, morda ...“

Strokovnjak G

Kaj se lahko naučimo?

Potrebno je jasno opredeliti vsebino razprave	
Predmet razprave je bila ukinitvev porodniških oddelkov v nekaterih bolnišnicah.	Predmet razprave je bil Predlog strategije razvoje in celostne ureditve ginekološko porodniške službe.
Razpravo je potrebno osredotočiti na argumente in ne na osebe	
Imam prav, ker sem strokovnjak, ker sem izvoljen zastopnik Slovencev ali ker sem mamica.	Dokazujem, da imam prav tako, da se sklicujem na objavljene podatke in dokumente, strokovne članke ipd.
Potrebno je ločiti strokovne od politične razprave	
V Državnem zboru so nekateri strokovnjaki predstavili stališča v nasprotju s prevladujočimi stališči stroke, poslanci so oporekali predstavljenim dokazom.	Dejstva, ki jih lahko stroka potrdi ali ovrže, so jasna pred začetkom politične razprave.
Pri pripravi strokovnih izhodišče je potrebno upoštevati lokalne okoliščine	
Lokalni interesi so del politične razprave.	Lokalno specifične okoliščine in stališča so vključena v fazi priprave strokovnih gradiv.

Kaj je EVIPNet in kako lahko prispeva

EVIPNet (Evidence-informed Policy Network)

je globalna **mreža** po okriljem Svetovne zdravstvene organizacije **za spodbujanje z dokazi podprto oblikovanje politik v zdravstvu.**

Mreža je nastala na podlagi Resolucije 58. skupščine SZO, ki je pozvala k **krepitvi mehanizmov za prenos znanja in spodbujanje z dokazi podprto** javno zdravje, zagotavljanje zdravstvenih storitev in zdravstvene politike.

- Mreža se osredotoča na **vrzel med raziskovalci in odločevalci.**
- Bolj na splošno cilja na **krepitev prenosa znanja med vsemi deležniki.**

Kaj je EVIPNet in kako lahko prispeva

4 strateške usmeritve globalne mreže EVIPNet:

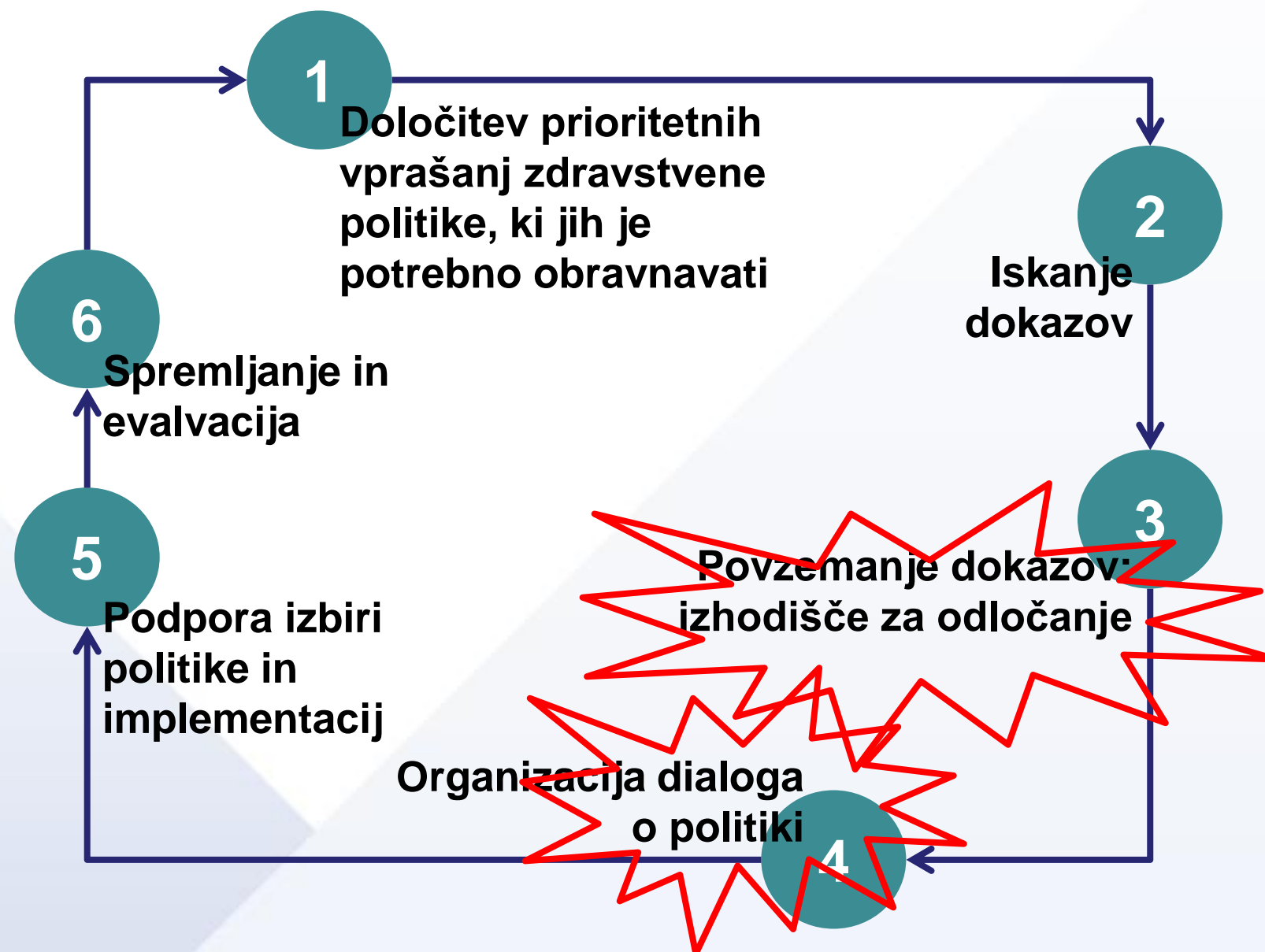
- 1) **Institucionalizacija** procesov za prenos znanja
- 2) Zagotavljanje **učinkovitih pristopov (orodja)** za prenos znanja
- 3) **Usposabljanje in izobraževanje** (krepitev zmogljivosti držav)
- 4) **Zagovorništvo** in pospeševanje sprememb v smeri večje vloge dokazov pri oblikovanju politik

Učinkoviti pristopi oz. orodja EVIPNet

Temeljna načela:

- transparentnost
- sistematičnost

EVIPNet akcijski krog

Izhodišče za odločanje

Oblikovanje Izhodišča za odločanje (angl. *Evidence brief for policy*) temelji na priporočilih dveh projektov:

- Smernice **SURE** (<http://www.who.int/evidence/sure/guides/en/>)
- Orodja **SUPPORT** (<https://health-policy-systems.biomedcentral.com/articles/supplements/volume-7-supplement-1>)

Ključna priporočila za izhodišče za odločanje:

- **format 1-3-25** (1 stran ključnih sporočil, 3 strani povzetka in 25 strani jedrnega dela);
- dokument je napisan **v laičnem in ne tehničnem jeziku**;
- temelji na:
 - a) **sistematičnem pregledu objavljene literature**
 - b) **posebnosti lokalnih okoliščin**

Izhodišče za odločanje

Izhodišče za odločanje (Evidence Brief for Policy)

Ključna sporočila (1 stran)

Povzetek (3 strani)

Tekst (25 strani)

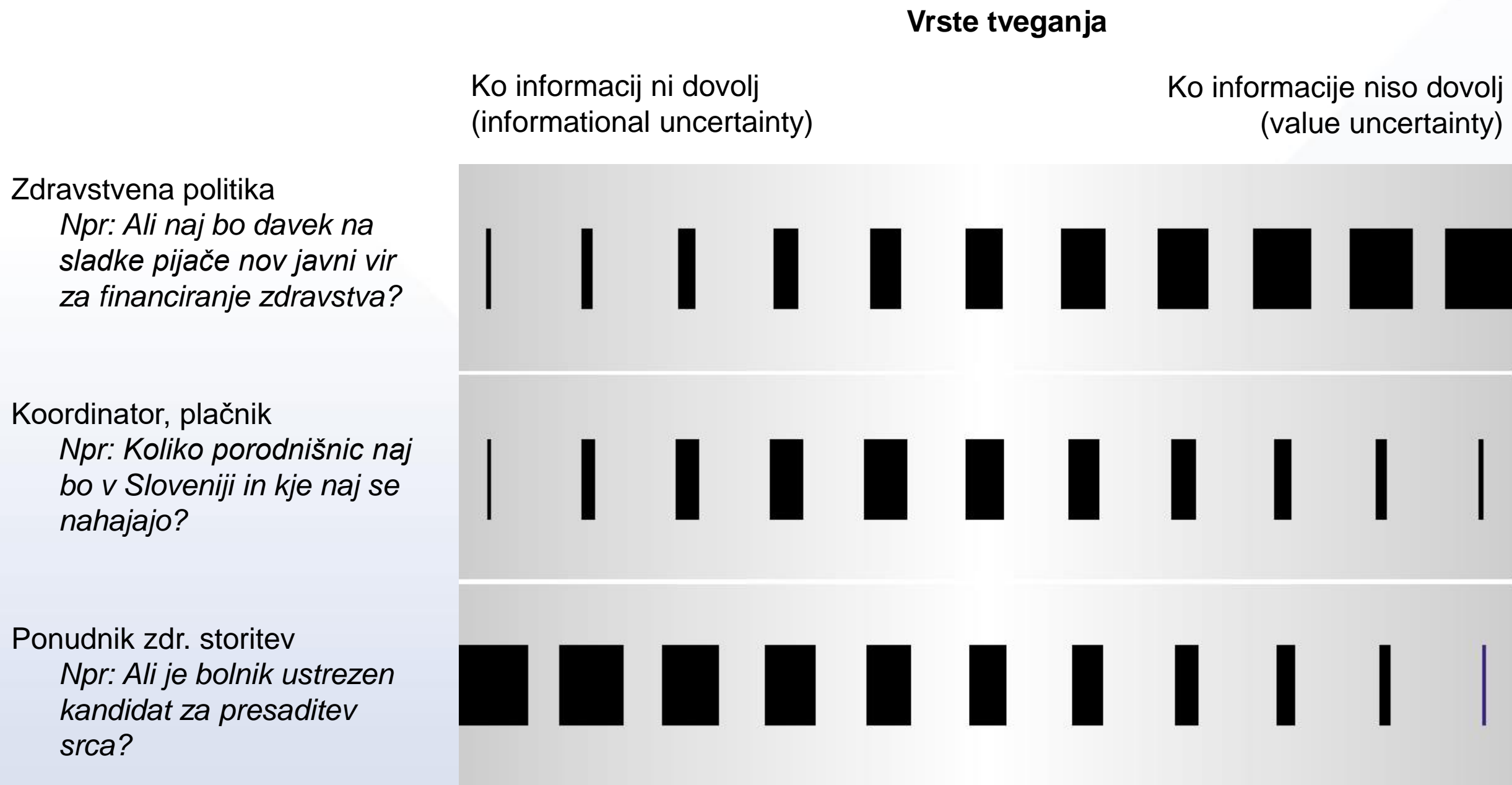
1. Opredelitev problema
2. Opredelitev opcij za reševanje problema
 - 2.1 Opcija 1
 - 2.2 Opcija 2
 - 2.3 Opcija 3
3. Izzivi implementacije

- Kako bomo opredelili problem?
- Kdo nas je opozoril na problem?
- Kako velik je problem?

- Katere so pričakovane **koristi** posamezne rešitve?
- Kakšno **škodo** pričakujemo ob rešitve?
- Kakšni so **stroški** rešitve in kakšna je **stroškovna učinkovitost**?
- Katere so ključne **negotovosti** posamezne rešitve?
- Kateri so ključni **elementi uspeha** posamezne rešitve?

Izhodišče za odločanje

Zakaj predvideva izhodišče za odločanje več možnih rešitev?

Dialog o politiki

Srečanje do 20 ključnih deležnikov, ki razpravljajo o možnih rešitvah na podlagi izhodišča za odločanje

Dialog	Debata
Sodelovanje	Nasprotovanje
Iskanje skupnega imenovalca	Zmagovanje
Širi perspektivo	Potrjuje perspektivo
Spodbuja introspekcijo	Spodbuja kritiko
Išče točke moči	Išče šibke točke
Poslušamo, da bi razumeli	Poslušamo, da bi oporekali
Ostane odprto	Se pričakuje zaključek

EVIPNet v Sloveniji

- Slovenija je od leta 2014 **pilotna država** regionalne mreže EVIPNet Europe
- Trenutno v Sloveniji **pripravljamo prvo izhodišče za odločanje** na področju primarnega zdravstvenega varstva
- Ključni izziv za Slovenijo v tem trenutku je **institucionalizacija procesov za prenos znanja**

Institucionalizacija prenosa znanja v Sloveniji

